

23. august 1944 vil stå som en merkedag i historien. Etter 4 års undertrykkelse våknet pariserne denne vakre høstmorgen som frie mennesker. Paris, frihetens arnested hadde reist seg til kamp for sine idealer, og etter fire dagers strid kunde general Köning, øverstkommanderende for de franske innlandsstyrker og militærgvernør i Paris, meddele at den siste forhatte tysker var drevet ut av hovedstaden. En bølge av begeistring skyllet over byen og bredte seg videre utover landet. Flaggene fløy til tops og seiersfanfarene lød. I Alger, det fri Frankrikes hovedsete under okkupasjonen, kimte kirkeklokkene i alle byene i 20 minutter, krigsskipene i havnene saluverte og musikk-korpene spilte den franske og de alliertes nasjonalhymne. Paris var fri. Verden hadde knapt rukket å fordøye sensasjonen fra Paris, før meddelelsen om den neste løp inn: Romania hadde godtatt de alliertes fredsbetingelser, brutt med Tyskland og tatt kampen opp mot nazityrannene. En ny pillar under Hitlers korthus var falt, sammen. Verden lever i spenning, hvertime kan bringe sansasjoner, hvert eneste menneske som elsker friheten jubler.

Det var franskmennene selv som befridde sin hovedstad. 50.000 mann av innlandshær og begynte kampen inne i byen, og tusenvis civile parisiere sluttet seg til. Politiet gikk omgående over til befrielseshæren. Tyskerne satte inn SS og panserstyrker, men franskmennene drev dem tilbake og besatte alle offentlige bygninger. Om morgenen 23. august var tyskerne jager ut, og alle vishyttilhengere enten arrestert eller jaget på flukt.

Paris befrielse ble mottatt med enorm jubel i Paris og London. Eden holdt en middag til ære for utenrikskommisær i den franske befrielsekomite, Utenriksminister Trygve Lie sendte et lykønskningstelegram og ga uttrykk for Norges beundring for franskmennenes stolte reising.

Dagen bragte også en rekke andre seiersmeldinger fra Frankrike. Etter en sensasjonell hurtig frammarsj befridde amerikanerne Grenoble, 220 km. fra kysten. Franske styrker trengte inn i Marseille og besatte den. Størsteparten av Toulon ble også befri. Lenger vest, nær grensen mot Spania besatte franske innlandsstyrker byen Perpignan, det ble også meldt at de hadde herredømmet over hele grenseområdet mot Spania, og amerikanerne var gått i land på Atlanterhavskysten ved St. Jean de Luz.

Lommen ved Falaise var utslettet, 100.000 tyskere var drept eller tatt til fange. En ny "slakteplass" er i ferd med å utvikle seg ved Seinens nordre løp, der kanadierne kommer nordfra og amerikanerne sørfra for å avskjære de retrierne tyskere. På nordavsnittet ber Lisieux inntatt og i syd Evreux. Like syd for Paris er allierte tropper nådd fram til Marne og står ved Meaux. Enda lenger syd står de ved Melun. Ifølge meldinger til svenske aviser skal Hitler har fritatt von Kluge for kommandoen i vest. Model, tidligere øverstkommanderende på midtavsnittet i øst skal være utsett til Kluges ettermann. Det heter også at von Brauschitz skal overta kommandoen i øst.

Romanias kapitulasjon for de allierte ble kunngjort sent onsdag kveld ved en proklamasjon fra kong Mikael. En ny regjering er dannet med representanter fra alle de politiske partiene. Det ble omgående sendt ut beskjed om amnesti for alle politiske fanger og konsentrasjonsleirene stengt. De nye regjering har erklært at dens politikk bygger på demokratiet. De forente nasjoner har anerkjent den rumenske stats uavhengighet. Før meddelelsen om Romanias kapitulasjon ble kjent, sendte Stalin ut en dagsbefaling hvor han kunngjorde erobringen av Akkerman ved Svartehavet, Vaslui i Romania og Dembitza på veien mot Krakau i Warszawa fortsetter den polske frihetsarme å kjempe. 500 amerikanske bombefly bombet Wienområdet for 2. dag på rad.

Torsdag: Befrielsen av Frankrike går fram med stormskritt. Frankrikes 4. største by Bordeaux er befrikk av franske innlandsstyrker og amerikanske tropper. Etter erobringen av Grenoble rykker amerikanerne videre nordover og står 25 km. fra Lyon.

Området rundt denne byen behersket av innlandsstyrkene. General Pattons styrker som kommer nordfra står 200 km. fra styrkene i syd. Amerikanske styrker sydfra har svingt østover og har allerede nådd fram til den schweisiske grense. Den nye posen i nord Frankrike snører seg ubønnhørlig sammen om restene av de tyske arme er. - Kong Håkon har sendt et lykønskningstelegram til de Gaulle, der det heter: Hele den siviliserte verden gleder seg sammen med Dem og det franske folk, og jeg føler trang til å sende Dem mine beste lykønskninger med befrielsen av Paris, sammen med de varmeste ønsker for Frankrikes framtid. Den franske frihetskomite har sendt telegram til den franske utenrikskommisær. Den annen franske arme er rykket inn i Paris.

Romania: Romanias nye statsminister er general Konstantin Sanatescu. Han har uttalt at Romania tok skrittet til bruddet med Tyskland for å forebygge en katastrofe. Det er meldt om sammenstøt mellom tyskere og rumenerne, rumenerne angriper tildels med tyske våpen. Russene rykker videre fram, også i retning mot Krakau. I Warszawa området er tyske motangrep slått tilbake. Ny russisk terrengvinning på den estniske grense. - Tito melder om inntagelsen av Lebane i Øst-Serbia. - Den bulgarske regjering driver forhandlinger i den tyrkiske hovedstad om fredsslutning med Amerika og England. - Den slovakiske quislingregjering hadde et møte igår, hvor meget viktige beslutninger ble tatt, meldes offisielt. - I følge et ungarsk regjeringsdekret er alle politiske partier i Ungarn oppløst. Fra Sverige meldes at finnene har begynt forhandlinger med madame Kollontaj i Stockholm.

Sent torsdag kveld meldes: Allierte styrker sammen med franske innlandsstyrker har nå befrikk 3/4 av Frankrike. Innlandsstyrkene behersker ialt 26 departementer. De har idag befrikk Ly on. Sør for Paris rykker amerikanerne fram mot Tyskland på en 90 km. bred front med stor fart. Kandske tropper har nådd Seinens munning. Ved grensen mot Schweiz har amerikanerne befrikk en by som ligger 18 km. fra Genfersjøen. Den tyske motstand i hele sør og sørvest Frankrike er svak og uorganisert. - Stalins dagsordre ikveld kunngjør inntagelsen av Kitsinev, hovedstaden i Moldava, likeledes byene Roman, Husi og Barlad i Romania. Nord for Sandomirs har russerne opprettet et nytt brohode på andre siden av Weicksel Vest for Riga er tyske motangrep slått tilbake, den russiske framrykking i Etsland fortsetter. Den viktige jernbanen Talin - Riga er skåret over. Moskva radio har sendt en oppfordring til tyskerne om å styrte Hitler og få slutt på krigen. - 10 steder i mist og nord Tyskland bombet idag av store styrker am. fly. Köln hjemsokt av Moskitos i natt. - Det danske frihetsråd har oppfordret det danske folk til å ta de siste hendinger med ro og beherskelse. Danmarks time er ennå ikke kommet. Den 29. vil det bli ti min. stillhet over Hele Danmark.

FRITT NORGE

3. årgang

Freitag, 1. september

Nr. 29 - 1944.)

MEDE RASKE SKRITT GÅR VI DEN ENDELIGE SEIR: I MØTE. MILLIONER MENN OG KVINNER, GAMLE OG UNGE TREKKER ET LETTELSENS SUKK HVER GANG DE ALLIERTE VÅPEN BRINGER EN NY SEIR. OGSÅ HER HJEMME FØLER VI AT DET DEMERER EN NY DAG ETTER REDSELSNATTEN. ALLE GODE NORDMENN OG DE FLESTE IKKE-NAZISTER HILSER DEN KOMMENDE AVGJØRELSE OG SEIR MED GLEDE.

Brakkebaroner, lemmebrikant, papirnett-heklere, frivillige tyskerarbeidere, andre trypende helstøvleslikkere og likesinnede ellers gnir seg i hendene etter den travle jobbing velsignelsesrike tid. Disse mennesker tror de har gjort et godt kupp. De venter med lengsel på at dommen over de "stygge tyskerne og nazistene" skal bli fullbyrdet, - og så kommer atter deres tid, da blodpengene skal realisere storstilte planer.

Men der tar de skammelig feil! Deres navn er på listen. Alle sanne nordmenn skal sørge for at disse stripete også skal få sin rettferdige straff. DERES INNFLYTTELSE I DET NYE DEMOKRATISKE NORGE SKAL DESSUTEN BLI LIK NULL. Deres gjerninger og holdning i Norges skjebnetime skal ikke glemmes så fort.

Så langt er nordmenns enighet bevisst. Når vi nå roper et varsko, så er det fordi det ennå finnes en gruppe mennesker som ikke glemmes. Dessverre er denne gruppen ikke så liten, og det er derfor av den aller største betydning at vi er oppmerksom på den. En hel del mennesker har i denne tiden ikke gjort det MINSTE for den felles sak. De har ikke engang gidde å vise en rakrygget, norsk holdning overfor tyskere, nazister og stripete. De oppfyller ikke på langt nær minimum av de krav som stilles nordmenn idag. Slike lunkne og toppegolstiske nordmenn og dertil også svartebørsfolk en gross må vi notere oss.

La oss sørge for at også disse mennesker får føle den fulle konsekvens av sin optre den og gjerninger. Deres innflytelse i vårt samfund må bli av samme målestokk som brakkebaronenes.

I de nye demokratiske samfund som vi skal bygge må kvaliteten bestemmes ut fra svaret som hver enkelt kan gi på dette spørsmål: HVA GJORDE DU OG HVORLEDES OPPTRATTE DU I NORGES SKJEBNEKAMP?

NYE MORD.

Pastor Ingolf Boge, tidligere prest i Fjell ved Bergen er død i år 1. april i tysk fangenskap. Han ble 44 år gammel. Han ble sendt til Tyskland ifjor. Hans hustru fikk først beskjed om hans død 5. august. Hun sitter igjen med 5 barn.

Stud. med. Hans Petter Dahl, Smedstad er død i studentleiren i Tyskland. Han ble 25 år gammel.

VI MINNER OM

parolen fra Hjemmefrontens Ledelse om at ingen gutt eller pike over 17 år må melde seg til opptagelse ved handelsskoler, handelsgymnasier og ungdomsskoler (folkehøyskoler). De som bryter parolen stiller seg til tysk tjeneste og vil få sin dom som landsforrædere.

LEGENE

er for tiden utsatt for pågang fra nazimyndighetene i anledning ubetalt kontingent. Men parolen er klar: INGEN BETALER KONTINGENT.

NORSK PELS DYRLAG.

Nazimyndighetene har avsatt styret i Norsk Pelsdyrlag og har som nytt "styre" oppnevnt R. Dalaune, Knut Vørland og Aamund Sjømsling. Sammenhengen er denne: Da Pelsdyrlaget holdt sitt årsmøte i sommer innløp det fra næringsdepartementet et telegram hvor hvor det ble meddelt at lagets styre var avsatt, at de ovennevnte 3 nazister var innsatt i stedet. Departementet forbød uttrykkelig årsmøtet å holde valg. Representantene drøftet saken i lukket møte og vedtok enstemmig ikke å rette seg etter departementets påbud. Årsmøtet gjenvalgte deretter enstemmig de gamle styre og de gamle tillitsmenn. Pelsdyroppdretterne har ved sin holdning på årsmøtet åpent gjort front mot NS og nazifiseringen. Alle oppdrettere skal derfor nå boykotte det nye "styre". Ingen skal la seg registrere, ingen skal delta i utstillinger eller andre tiltak "styret" måtte søke å arrangere, ingen skal betale kontingent.

TYSK BEFRIELSE.

6 belgiske patrioter er nylig blitt henrettet.

I juni henrettet tyskerne over 1000 av innbyggerne i den greske byen Distomi som represalier for at 30 tyske soldater var blitt drept i kamp mot innbyggerne. Som represalier har de også brent ned byen Kleisoure i Kastoriadistriktet.

Tyskerne har brent ned en italiensk by som represalier for befolkningens obstruksjon og 73 politiske fanger i en konsentrasjonsleir er henrettet.

Tyskerne har brent den franske grensebyen St. Gingolph og har dermed fullbyrdet en av de mest brutale represaliesaksjoner de hittil har foretatt i Frankrike. SS-menn tente fyr på byen med ildkastere og bensin. Da så godt som hele befolkningen hadde unnsliuppet til Sveits gikk det ikke mange menneskelig tapt.

Siden den tyske okkupasjon begynte har tyskerne henrettet ca. 10.000 hollendere. Foruten det store antall politikere og kulturpersonligheter som er tatt som gisler anslås antall personer i konsentrasjonsleir til mellom 350.000 og 400.000. Dertil kommer at det av jødene bare er igjen 2000 av 120.000 ved krigens utbrudd. De øvrige er "forsvunnet".

GERMANSK.

Germaniske SS holdt nylig et stovne i Tönsberg. I defileringen for Judas Lie deltok 22 SS-menn. Kinolokalet som rommer 800 mennesker var lei for anledningen og Judas skulde tale der. Det møtte 51 personer, hvorav halvparten var i uniform. Om natten holdt Judas Lie og hans kamppeller stor fest på et av byens hoteller. Slikt spektakel har aldri vært i hotellots histor og rommene så ut som en svinesti om morgonen.

FORELDRE,

dere må ikke la deres barn få kjennskap til noe illolegalt arbeid. Gostapo har sin oppmerksomhet også honvondt på barna, og i sin hollige uskyld kan barna komme til å røpe ting de måtte kjenne til. Det kan få de uhyggeligste konsekvenser for mange tapre nordmenn.

23. august 1944 vil stå som en merkedag i historien. Etter 4 års undertrykkelse valget parisierne denne vakre høstmorgen som frie mennesker. Paris, frihetens arnested hadde reist seg til kamp for sine idealer, og etter fire dagers strid kunde general Köning, øverstkommanderende for de franske innlandsstyrker og militærguvernør i Paris, meddele at den siste forhatte tysker var drevet ut av hovedstaden. En bølge av begeistring skyllet over byen og bredte seg videre utover landet. Flaggene fløy til tops og seirfanfarene lød. I Alger, det fri Frankrikes hovedsete under okkupasjonen, kimte kirkeklokkene i alle byene i 20 minutter, krigsskipene i havnene saluterte og musikk-korpene spilte den franske og de alliertes nasjonalhymne. Paris var fri. Verden hadde knapt rukket å fordøye sensasjonen fra Paris, før meddelelsen om den neste løp inn: Romania hadde godtatt de alliertes fredsbetingelser, brutt med Tyskland og tatt kampen opp mot nazityrannene. En ny pillar under Hitlers korthus var falt, sammen. Verden lever i spenning, hvertime kan bringe sansasjoner, hvert eneste menneske som elsker friheten jubler.

Det var franskmennene selv som befridde sin hovedstad. 50.000 mann av innlandshær en begynte kampen inne i byen, og tusenvis civile parisierne sluttet seg til. Politiet gikk omgående over til befrielseshæren. Tyskerne satte inn SS og panserbataljoner, men franskmennene drev dem tilbake og besatte alle offentlige bygninger. Om morgenen 23. august var tyskerne jager ut, og alle vishyttilhengere enten arrestert eller jaget på flukt.

Paris befrielse ble mottatt med enorm jubel i Paris og London. Eden holdt en middag til ære for utenrikskommisæreren i den franske befrielseskomite. Utenriksminister Trygve Lie sendte et lykønskningstelegram og ga uttrykk for Norges beundring for franskmennenes stolte reising.

Dagen bragte også en rekke andre seiersmeldinger fra Frankrike. Etter en sensasjonell hurtig frammarsj befridde amerikanerne Grenoble, 220 km. fra kysten. Franske styrker trengte inn i Marseille og besatte den. Størsteparten av Toulon ble også befridd. Lenger vest, nær grensen mot Spania besatte franske innlandsstyrker byen Perpignan, det ble også meldt at de hadde her reddemot over hele grenseområdet mot Spania, og amerikanerne var gått i land på Atlanterhavskysten ved St. Jean de Luz.

Lommen ved Falaise var utslettet, 100.000 tyskere var drept eller tatt til fange. En ny "slakteplass" er i ferd med å utvikle seg ved Seinens nordre løp, der kanadiere kommer nordfra og amerikanerne sørfra for å avskjære de retrierne tyskere. På nordavsnittet beb Lisieux inntatt og i syd Evreux. Like syd for Paris er allierte tropper nådd fram til Marne og står ved Meaux. Enda lenger syd står de ved Melun. Ifølge meldinger til svenske aviser skal Hitler har fritatt von Kluge for kommandoen i vest. Model, tidligere øverstkommanderende på midtavsnittet i øst skal være utsett til Kluges ettermann. Det heter også at von Brauschitz skal overta kommandoen i øst.

Romanias kapitulasjon for de allierte ble kunngjort sent onsdag kveld ved en proklamasjon fra kong Mikael. En ny regjering er dannet med representanter fra alle de politiske partiene. Det ble omgående sendt ut beskjed om amnesti for alle politiske fanger og konsentrasjonsleirene stengt. De nye regjering har erklært at dens politikk bygger på demokratiet. De forente nasjoner har anerkjent den rumenske stats uavhengighet. Før meddelelsen om Romanias kapitulasjon ble kjent, sendte Stalin ut en dagsbefaling hvor han kunngjorde erobringen av Akkerman ved Svartehavet, Vaslui i Romania og Dembitza på veien mot Krakau. I Warszawa fortsetter den polske frihetsarme å kjempe. 500 amerikanske bombefly bombet Wienområdet for 2. dag på rad.

Torsdag: Befrielsen av Frankrike går fram med stormskritt. Frankrikes 4. største by Bordeaux er befridd av franske innlandsstyrker og amerikanske tropper. Etter erobringen av Grenoble rykker amerikanerne videre nordover og står 25 km. fra Lyon.

Området rundt denne byen behersket av innlandsstyrkene. General Pattons styrker som kommer nordfra står 200 km. fra styrkene i syd. Amerikanske styrker sydfra har svingt østover og har allerede nådd fram til den schweisiske grense. Den nye posen i nord Frankrike snører seg ubønnhørlig sammen om restene av de tyske arme er. - Kong Haakon har sendt et lykønskningstelegram til de Gaulle, der det heter: Hele den siviliserte verden glæder seg sammen med Dem og det franske folk, og jeg føler trang til å sende Dem mine beste lykønskninger med befrielsen av Paris, sammen med de varmeste ønsker for Frankrikes framtid. Den franske frihetskomite har sendt telegram til den franske utenrikskommisær. Den annen franske arme er rykket inn i Paris.

Romania: Romanias nye statsminister er general Konstantin Sanatescu. Han har uttalt at Romania tok skrittet til bruddet med Tyskland for å forebygge en katastrofe. Det er meldt om sammenstøt mellom tyskere og rumenere, rumenene angriper tildels med tyske våpen. Russene rykker videre fram, også i retning mot Krakau. I Warszawa området er tyske motangrep slått tilbake. Ny russisk terrengvinning på den estniske grense. - Tito melder om inntagelsen av Lebano i Øst-Serbia. - Den bulgarske regjering driver forhandlinger i den tyrkiske hovedstad om fredsslutning med Amerika og England. - Den slovakiske quislingregjering hadde et møte igår, hvor meget viktige beslutninger ble tatt, meldes offisielt. - I følge et ungarsk regjeringsdecret er alle politiske partier i Ungarn oppløst. Fra Sverige meldes at finnene har begynt forhandlinger med madame Kollontay i Stockholm.

Sent torsdag kveld meldes: Allierte styrker sammen med franske innlandsstyrker har nå befridd 3/4 av Frankrike. Innlandsstyrkene behersker ialt 26 departementer. De har idag befridd Ly on. Sør for Paris rykker amerikanerne fram mot Tyskland på en 90 km. bred front med stor fart. Kaudiske tropper har nådd Seinens munning. Ved grensen mot Schweiz har amerikanerne befridd en by som ligger 18 km. fra Genfersjøen. Den tyske motstand i hele sør og sørvest Frankrike er svak og uorganisert. - Stalins dagsordre ikveld kunngjør inntagelsen av Kitsinev, hovedstaden i Moldava, likeledes byene Roman, Husi og Barlad i Romania. Nord for Sandomir har russerne opprettet et nytt brohode på andre siden av Weicksel Vest for Riga er tyske motangrep slått tilbake, den russiske framrykking i Etsland fortsetter. Den viktige jernbanen Talin - Riga er skåret over. Moskva radio har sendt en oppfordring til tyskerne om å styrte Hitler og få slutt på krigen. - 10 steder i mist og nord Tyskland bombet idag av store styrker am. fly. Köln hjemsoekt av Moskitos i natt. - Det danske frihetsråd har oppfordret det danske folk til å ta de siste hendinger med ro og beherskelse. Danmarks time er ennå ikke kommet. Den 29. vil det bli ti min. stillhet over Hele Danmark.

FRITT NORGE

3. årgang Fredag, 1. september Nr. 29 - 1944.)

MED RASKE SKRITT GÅR VI DEN ENDELIGE SEIR:
I MØTE. MILLIONER MENN OG KVINNER, GAMLE OG UNGE TREKKER ET LETTELSENS SUKK HVER GANG DE ALLIERTE VÅPEN BRINGER EN NY SEIR. OGSÅ HER HJEMME FØLER VI AT DET DEMRER EN NY DAG ETTER REDELSNATTEN. ALLE GODE NORDMENN OG DE FLESTE IKKE-NAZISTER HILSER DEN KOMMENDE AVGJØRELSE OG SEIR MED GLEDE. Brakkebaroner, lemmefabrikanter, papirnett-heklere, frivillige tyskerarbeidere, andre klypende helstøvleslikkere og likesinnede ellers gnir seg i hendene etter den travle jobbing velsignelsesrike tid. Disse mennesker tror de har gjort et godt kupp. De venter med lengsel på at dommen over de "stygge tyskerne og nazistene" skal bli fullbyrdet, - og så kommer atter deres tid, da blodpengene skal realisere storstilte planer.

Men der tar de skammelig feil! Deres navn er på listen. Alle sanne nordmenn skal sørge for at disse stripe og så skal få sin rett ferdige straff. **DERES INNFLYTTELSE I DET NYE DEMOKRATISKE NORGE SKAL DESSUTEN BLI LIK NULL.** Deres gjerninger og holdning i Norges skjebnetime skal ikke glemmes så fort.

Så langt er nordmenns enighet bevisst. Når vi nå roper et varsko, så er det fordi det ennå finnes en gruppe mennesker som ikke må glemmes. Dessverre er denne gruppen ikke så liten, og det er derfor av den aller største betydning at vi er oppmerksom på den. En hel del mennesker har i denne tiden ikke gjort det MINSTE for den felles sak. De har ikke engang gidde å vise en rakrygget, norsk holdning overfor tyskere, nazister og stripe. De oppfyller ikke på langt nær minimum av de krav som stilles nordmenn av idag. Slike lunkne og toppegøistiske nordmenn og dertil også svartebørsfolk en gross må vi notere oss.

La oss sørge for at også disse mennesker får føle den fulle konsekvens av sin opptre den og gjerninger. Deres innflytelse i vårt samfund må bli av samme målestokk som brakkebaronenes.

I de nye demokratiske samfund som vi skal bygge må kvaliteten bestemmes ut fra svaret som hver enkelt kan gi på dette spørsmål: **HVA GJORDE DU OG HVORLEDES OPTRATTE DU I NORGES SKJEBNEKAMP?**

NYE MORD.

Pastor Ingolf Boge, tidligere prest i Fjell ved Bergen er død i år 1. april i tysk fangenskap. Han ble 44 år gammel. Han ble sendt til Tyskland ifjor. Hans hustru fikk først beskjed om hans død 5. august. Hun sitter igjen med 5 barn.

Stud. med. Hans Petter Dahl, Smedstad er død i studentleiren i Tyskland. Han ble 25 år gammel.

VI MINNER OM

parolen fra Hjemmefrontens Ledelse om at ingen gutt eller pike over 17 år må melde seg til opptagelse ved handelsskoler, handelsgymnasier og ungdomsskoler (folkehøgskoler). De som bryter parolen stiller seg til tysk tjeneste og vil få sin dom som landsforrædere.

LEGENE

er for tiden utsatt for pågang fra nazimyndighetene i anledning ubetalt kontingent. Men parolen er klar: **INGEN BETALER KONTINGENT.**

NORSK PÆLSDYRLAG.

Nazimyndighetene har avsatt styret i Norsk Pælsdyrlag og har som nytt "styre" oppnevnt R. Dalaune, Knut Vørland og Aamund Sjømaling. Sammenhengen er denne: Da Pælsdyrlaget holdt sitt årsmøte i sommer innløp det fra næringsdepartementet et telegram hvor hvor det ble meddelt at lagets styre var avsatt, at de ovennevnte 3 nazister var innsatt i stedet. Departementet forbød uttrykkelig årsmøtet å holde valg. Representantene drøftet saken i lukket møte og vedtok enstemmig ikke å rette seg etter departementets påbud. Årsmøtet gjenvalgte deretter enstemmig de gamle styre og de gamle tillitsmenn. Peladyroppdretterne har ved sin holdning på årsmøtet åpent gjort front mot NS og nazifiseringen. Alle oppdrettere skal derfor nå boikotte det nye "styre". Ingen skal la seg registrere, ingen skal delta i utstillinger eller andre tiltak "styret" måtte søke å arrangere, ingen skal betale kontingent.

TYSK BEFRIELSE.

6 belgiske patrioter er nylig blitt henrettet.

I juni henrettet tyskerne over 1000 av innbyggerne i den greske byen Distomi som represalier for at 30 tyske soldater var blitt drept i kamp mot innbyggerne. Som represalier har de også brent ned byen Kleisoure i Kastoriadistriktet.

Tyskerne har brent ned en italiensk by som represalier for befolkningens obstruksjon og 73 politiske fanger i en konsentrasjonsleir er henrettet.

Tyskerne har brent den franske grensebyen St. Gingolph og har dermed fullbyrdet en av de mest brutale represalieaksjoner de hittil har foretatt i Frankrike. SS-menn tente fyr på byen med ildkastere og bensin. Da så godt som hele befolkningen hadde unnsiluppet til Sveits gikk det ikke mange menneskelig tapt.

Siden den tyske okkupasjon begynte har tyskerne henrettet ca. 10.000 hollendere. Foruten det store antall politikere og kulturpersonligheter som er tatt som gisler anslåes antall personer i konsentrasjonsleir til mellom 350.000 og 400.000. Dertil kommer at det av jødene bare er igjen 2000 av 120.000 ved krigens utbrudd. De øvrige er "forsvunnet".

GERMANSK.

Germaniske SS holdt nylig et stovne i Tönsberg. I defileringen for Judas Lie deltok 22 SS-menn. Kinolokalot som rommer 800 mennesker var leiøt for anledningen og Judas skulde tale der. Det møtte 51 personer, hvorav halvparten var i uniform. Om natten holdt Judas Lie og hans kamppeller stor fest på et av byens hoteller. Slikt spektakel har aldri vært i hotellets historikk og rommene så ut som en svinosti om morgenen.

FORELDRE,

dere må ikke la deres barn få kjennskap til noe illoegalt arbeide. Gestapo har sin oppmerksomhet også honvendt på barna, og i sin hollige uskyld kan barna komme til å røpe ting de måtte kjenne til. Det kan få de uhyggeligste konsekvenser for mange tapre nordmenn.

KRIGSMYTER.

29/8: Amerikanske styrker har nord for Paris nådd elva Aisne og befridd Soissons. De står 25 km. fra Reims. Ved Marno er byen Vitry inntatt, 150 km. øst for Paris. Mellom hovedstaden og Kanalen rykker britiske og kanadiske tropper fram mot Somme og Pas de Calais, og står 100 km. fra Belgias grense. General Eisenhower har sendt en oppfordring til de belgiske innlandsstyrker om å holde seg klar. Kanadierne har satt igang en ny offensiv mot Rouen. I Marseille har de siste tyske grupper overgitt seg. I Rhonedalen har amerikanerne rykket inn i Montelimar. Under kampene i Frankrike har nå ialt 300.000 tyskere overgitt seg til de allierte.

I Romania er Donaudeltaet rensert for tyskere og rumenerne rykker fram mot Konstanza. I Nord-Rumenia er Brasov befridd, og de første russiske tropper er trengt over Karpatene og står 24 km. inn i Transylvania. Siden 20/8 har russerne tatt 165.000 tyskere tilfange i Romania og drept et hundre tusen.

Essen ble bombet av Moskitos inatt. Idag ble fabrikk for syntetisk olje ved Wien, samt jernbanemål i Ungarn, Jugoslavia og Nord-Italia hjemsoekt av all. bombere,

30/8: Amerikanere fortsetter sin framrykking fra Soissons. De har nådd et punkt 17 km. fra Laon. Avstanden til den belgiske grense er bare 55 km. Reims er på det nærmeste omringet. Lenger øst står de første amerikanske styrker 150 km. fra tyskegrensen og 80 km. fra Sedan. Nord for Sein en rykker kanadiske og britiske tropper fram mot Pas de Calais. Tyskerne melder at de har rømmet Rouen. I området ved Kanalen er avdelinger tyske tropper som nettopp er kommet fra Norge og Belgia sett. - I syd er det 19. tyske arme i ferd med å bli fullstendig ødelagt. Framrykkingen oppover Rhonedalen fortsetter. Ved Rievieraen står allierte tropper 30 km. fra den italienske grense. 45.000 tysker er fanget siden operasjonene tok til i sør.

Ved en dagsbefaling i kveld meldte Stalin at Ploesti var befridd. Oljekildene her har hvert 1/3 av hele tysklands behov. Den viktige havneby og flåtebasis Konstanza ved Svartehavet ble stormet igår. Russerne tok et veldig bytte her.

I Italia fortsetter framrykkingen mot den gotiske linje. Adriaterhavsbymen Pesaro trues. - En bulgarsk representant ventes til Kairo for å underskrive våpenstillstand avtalen med Storbritannia og USA. Bulgarske tropper kjemper fortsatt i Jugoslavia, melder Tito. I Serbia har Titos styrker gjort det av med 800 bulgarske soldater.

750 tunge amerikanske bombefly med jager eskorte bombet i ettermiddag Kiel og Stettin. 1700 tonn bomber ble kastet over Stettin. Tunge britiske bombefly bombet inatt Königsberg og Bromen. Moskitos var over Berlin og Hamburg. - 4 tyske fartøyer er satt i brann av britiske fly i Holgolandsbukta igår.

De nye våpen tyskerne fabler om skal være rakettkanoner og såkalte dødsstråler som skal kunne stoppe flyene i luften. En melding som er kommet ut over Sveits sier Hitler akter å sette igang giftgasskrigen.

Mange av utskyttingsstedene for V1 i Nord-Frankrike er allerede tatt av de all.

31/8: Amerikanerne har satt igang et nytt angrep SØ for Paris, og har nådd et punkt 140 km. fra den tyske grense. Reims er gjeffridd idag. Britiske styrker rykker fram i området mellom Seinon og Somme. En britisk panserkolonne har rykket fram 700 km. på 48 timer, og nådd byen Amiens. I Rhonedalen blir tyskerne fortsatt presset nordover, og de allierte tropper tar her et stort bytte hver dag. Fangeantallet er nå kommet opp i 50.000 i Sør-Frankrike.

I Romania er nå hele oljeområdet ved Ploesti rensket for tyskere. Russiske og rumenske ingeniører er i full gang med å slukke brannene. De forreste kolonnene står bare 26 km. fra Bucuresti. Fangeantallet i Romania er steget til 179.000. En rumensk våpenstillstandskommisjon er kommet til Moskva.

Det meldes at det slovakiske folk har reist seg mot quislingregjeringen i Slovakia, og de kjemper nå mot de tyske tropper som trenger inn i landet. Det tsjekkoslovakiske regjering i London har meddelt at den tsjekkoslovakiske hjemmehær utgjør en del av den regulære hær.

Moskitos bombet Frankfurt am Main inatt.

SKATTEINNBETALINGEN.

Det har vært vanlig at folk i denne seddelrike tid har betalt skattene på forskudd for hele året, for derved å få den rabatt som er fastsatt. Det er innlysende at skattene heretter bare bør betales terminvis eller for lønsmottagere ved skatte-trekk.

Hjemmefrontens Ledelse.

VELLYKKET.

Natt til mandag eksploderte en bombe i Arbeidsdirektoratets kontor. Skaden er så omfattende at hele institusjonen er satt fullstendig ut av funksjon. Hele persjonalet er gitt permisjon inntil videre.

Natt til torsdag skjedde en eksplosjon i en bensintank på Bygdø Allé. Nærmere onkolt heter foreligger ikke ennå.

Natt til onsdag skjedde en eksplosjon i et hus i Haugsbygd ved Hønefoss hvor Statspolitiet holder til. Huset brant helt ned. En statspolitimann brant inne.

FEM ÅRS KRIG.

Det er idag 5 år siden den sinnssyke korporalen slapp krigshelvete løs. Det har vært 5 lange år full av lidelser og savn for Europas folk. Tusener av mennesker har van smektet i konsentrasjonsleirene, blitt pint til døde i tortursellen, titusener kvinner og barn har sultet, grått og bukket under, alt sammen bare for en oneste manns vanvitlige herskelyst. Vi går inn i det 6. krigsår, fylte av nytt håp, av ny ubrytelig vilje til å slå ned tyrannene og av forvisningen om at dette blir det siste krigsåret.

SISTE:

Sent torsdag kveld meldes at russerne har rykket inn i Bucuresti. Ialt 34 tyske generaler er tatt til fange av russerne i sommer. Ny øverstkommanderende er innsatt for de tyske tropper i Baltikum. General Lindemanns skjebne er ukjent. - I Nord-Frankrike er Amiens befridd. De allierte står 40 km. fra den belgiske og 112 fra den tyske grense. I Rhonedalen er Livron besatt. - I Italia er Pesaro inntatt. - Omtrent hele Slovakia er besatt av den tsjekkiske hjemmehær.

3. årgang

Trodag, 8. september

nr. 30 - 1944.

I DEN SENERE TID HAR DET HAR DET VÆRT FØRT EN TILDELS SKARP DISKUSJON I DEN FRIE PRESSE OM HVILKEN KAMPFORM DEN NORSKE HJEMMEFRONT SKULLE BRUKE. DET ER I OG FOR SEG ET GLEDELIG TEGN AT KRAVET OM EN STERKERE MOTSTAND MOT TYSKERNE ER REIST, MEN DET ER ATSKILLIG Å UTSETTE PÅ DEN MÅTE ENKELTE YPPERLIGGÅENDE AVISER HAR FØRT DISKUSJONEN. AV OG TIL LURER EN PÅ OM EN HAR EN PROVOKASJONSAVIS FRA VICTORIA TERRASSE FOR SEG. DET ER VANSKELIG Å FORSTÅ AT DET KAN TJENE VÅR SAK Å MÅSTENKELIGGJØRE DE MENN SOM HELT FRA KRIGENS FØRSTE DAG MED ALL SIN EVNE HAR KJEMPET MOT FIENDEN, OG DET ER LIKE VANSKELIG Å FORSTÅ AT DET TJENER VÅRT LAND Å BRUKE UTENLANDSKE AVISER TIL Å NEDVURDERE DEN MOTSTAND SOM VÅRT FOLK HAR YDET.

I sin agitasjon for en skarpere krigføring blandar de ytterliggående aviser begreper ene sammen på en utillatelig måte. Partisan-krigen regnes som den eneste AKTIVE kampform, alt annet kaller de for passivitet.

Den som selv har gjennomført den såkalte passive motstand vet imidlertid hva det kreves av AKTIV innsats for måned etter måned og år etter år APENT å trosse de nazistiske myndigheter, som her i landet har kunnet støtte seg på en militærmakt og politistyrke som i forhold til befolkningen har vært den største i hele det okkuperte Europa. Det er sannelig ikke på grunn av forkjærlighet for den civile motstandsform i og for seg som gjort at alle ansvarlige ledere av den norske hjemmefront har valgt denne kampmetode. Det er bare en realistisk erkjennelse av at en åpen kamp mot de overlegene fiendtlige stridskrefter på et tidligere tidspunkt vil le ha ødelagt alle våre muligheter for å kunne delta i befrielse av vårt land - og det endog uten å kunne tilføye fienden noen merkelig skade. Men dette forhindrer ikke at ledelsen med rette kan peke på at den sivile "passive" motstand i Norge har gitt betydelige resultater, og det ikke bare i den tidligere fase av krigen, men også nå, etter at "aktivistene" har hevdet at denne kampform ikke lenger har noen betydning.

Den gjennomførte sabotasje mot arbeidsmobiliseringen som har vært helt effektiv siden innsatsen, er av langt større betydning enn sprengning av noen bruer og partisan-krig i avsidesliggende fjelltrakter. Med god grunn kan en hevde at den linje Norge har fulgt, også MILITÆRT sett har vært den mest fordelaktige.

I virkeligheten er det heller ingen skarp motsetning mellom den civile motstandsform og den militære kampform. Krigen er blitt total. Dermed kommer alle kampmidler i bruk og det er bare et taktisk spørsmål hvilke som skal brukes samtidig.

I vår kamp det siste året har en PLANMESSIG NYTTET FLERE kampmetoder. Mens store folkgrupper har gjennomført sabotasje av arbeidsinnsatsen, har spesielle avdelinger rettet kraftige slag mot krigshvernes tekniske apparat. Atter andre har med stort hell angrepet krigsviktige mål. Det som er skjedd er ikke blitt ledsaget av noen hastent reklame, men er ikke mindre viktig av den grunn. Det er heller ingen annen kampmetode enn den valgte senere å bli tvangsensert til Holmestrand.

som i så stort mom har kunnet få støtte hos alle lag i folket. Forsåvidt er den ekte demokratisk, fordi den lar alle otter evne få del i landets skjebne og del i gleden ved å befri. Til "aktive sabotører" kreves det bestemte egenskaper som ikke finnes hos så mange. Den ville få mange tilskuer å få aktører.

Den samme linje som Hjemmefrontens Ledelse har fulgt i Norge er blitt fulgt i Frankrike, og vi ser idag hvilken betydning det hadde at de franske innlandsstyrker ikke gikk til aksjon for tidlig. Erfaringer fra dette land bør gi oss den tålmodighet vi trenger til å vente til vår overkommando gir oss tegn til å gå på.

Sluttkampen står for døren. Det er grunn til å minnes Nansens svar til Björnson i 1905 da denne telegraferte: "Nå gjelder det å holde sammen". Nansen svarte: "Nå gjelder det å holde kjæft". Det er ARBEIDET som teller nå, ikke prek. Vi står foran den kanskje vanskeligste periode under hele krigen, den kan bli verre enn april dagene 1940. Det veldige oppgaver vi har å løse, og det er nødvendig at hele folket hjelper til.

Den allierte overkommando avgjør når vi skal gå til aksjon. Vår egen øverstkommanderende har sagt at inntil videre må vi vente. Han stoler på at vi er klare når han gir signalet. Det er ingen tid å tape. Tenk over hva du gjør kan gjøre på din plass når slaget skal stå, og HOLD DEG I FORM!

TIL NORGES HÅNDVERKERE.

Arbeidsdirektoratet har pålagt distriktskontorene å oppnevne særutvalg innen hvert arbeidsområde til å gjennomgå bedriftene "med sikte på å bringe på det rene den arbeidskraft som direkte kan frigjøres for annet arbeid. En representant for disse utvalgte ledsaget av 2 hirdfolk, har i disse dager begynt å oppsøke bedriftene, også håndverkbedrifter, sorsynt med en fullmakt fra riksbevollmektiget Astrup. Når det gjelder utskrivning eller registrering til nasjonal arbeidsinnsats er parolen for bedriftslederne klar: DE UTSKREVTE SOM SELV TAR ET NASJONALT STANDPUNKT MÅ HJELPES BEST MULIG. OG REGISTRERINGSSKJEMAER UTFYLLES IKKE.

Nå skal altså nye metoder forsøkes. Men heller ikke under disse omstendigheter må en bedriftsleder være behjelpelig med oppgaver eller opplysninger som letter utskrivningsarbeidet, selv om det vil kreve mere aktiv og direkte motstand enn før.

HJEMMEFRONTENS LEDELSE.

AT-leiren

på Stalsberg skole på Modum skulde telle 150 mann. Det møtte 87, og av disse er 22 stukket av i løpet av sommeren. Forleden stakk også en lagfører og en overlagfører, begge medlemmer av NS. De tok med seg 30 kg. sukker, en god del smør og fettmerker og en rifle.

ENDELIG.

Onsdag ble det meldt at Sverige omsider har tatt beslutningen om å stenge sine grenser for alle krigsforbrytere.

SOLKORSRIDDERE.

Forleden ble det innkalt 600 hirdmenn til Hirdens bedriftvern. Bar et fåtall møtte og politiet rykket ut for å arrestere de gjennstridige. 100 av dem havnet på nr. 19, for heller ingen annen kampmetode enn den valgte senere å bli tvangsensert til Holmestrand.

Denne uken vil sikkert bli sårtide som en av de mest begivenhetsrike i krigshistorien. Hver eneste dag har det løpt inn sensasjonelle nyheter som har fått hele krigsbildet til å forandre seg på et blunk. De fleste av oss var på det rene med den hurtige allierte framrykking i nord-frankrike, men likevel kom det som en overraskelse da det søndag morgen ble meldt av britterne hadde gått over grensen til Belgia. Kort etter kom så meldingen om at Finland hadde bedt om fred, mandag rykket de allierte inn i to andre tyskbesatte land, Holland og Luxemburg, og i Italia ble Gotterlinjen gjennombrutt. Tirsdag kom det sovjetts krigserklæring til Bulgaria. Neste morgen innlöp meldingen om at Bulgaria, 5 1/2 time etter krigserklæringen, hedde bedt sovjet om fred. Og endelig torsdag kan russerne melde at de etter en lynsnart framrykking var nådd fram til grense mot Jugoslavia og tatt en by på Jugoslavisk område.

Kjølet er satt igang, det skyter snorre og større fart og de enorme dynger av nazilik kan ikke stoppe det. Med lynets fart ruller det videre, og kanskje før vi vet ordet av det omstrer telegrafene verden over: Tyskland har kapitulert.

Onsdag ble det også meldt at amerikanske rekognoseringspatruljer hadde begynt operasjonene på tysk jord. Amerikanske styrker hadde besatt Nancy, var gått over Mosel og rykket mot Saarbrücken. Videre het det: De amerikanske og britiske styrker i Belgia har forent seg ved Namur, som er besatt og beveger seg mot Liege og Aachen. Patruljer fra den 7. amerikanske arme, som rykker nordover fra Lyon har nådd kontakt med 37. amerikanske arme. På Kanalkysten har kanadierne rykket fram til havet på begge sider av Calais, og polske styrker har nådd Dunkerque. De tyske besetninger i Le Havre og Brest ble kraftig bombet. 1000 allierte fly innledet bombardementet av den tyske Westwall. Bak befestningene ble 17 1/2 tyske fly ødelagt. 18 allierte gikk tapt.

Bulgaria bad imorges sovjet om fred, men ennå onsdag kveld var det ikke innløpet noe svar fra Moskva. Russerne har tatt Krajova i Rumenia, 85 km. fra den jugoslaviske grense. Nord for Warsjawa har russerne gått over Narev og besatt Ostrolenka og over 100 steder.

7/9: Kraftige amerikanske styrker er gått over Mosel og rykker mot den tyske grense på en bred front. Amerikanerne har også befridd Ghent og Courtrai og ruller mot Ostende og Dunkerque. Allierte tropper står i utkanten av Boulogne og Calais er helt omringet. I syd fortsetter 7. arme å rykke oppover Saonedalen og står 50 km. fra Belgifortåpningen. Senere meldes at den har sluttet seg sammen med 3. amerikanske arme som kommer fra Parisområdet på et sted meget nær den tyske grense. - I Tyskland er 12-15 års gutter utskrevet til festningsarbeide. Igår begynte 800 kvinner å grev skyttergraver ved grensen til Frankrike og er oppsikt av SS-soldater.

Russerne har befridd Donauhavna Turno Severin og har rykket inn på Jugoslavisk område. Her har de besatt byen Kendovo. Avstanden til Beograd er nå 175 km. Russerne har også utvidet sitt grep på Karpaterne. Foran Warsjawa har de tatt Wolomin 10 km. fra hovedstaden. Lenger nord har de besatt hele østbredden av Narev fra Ostrolenka til sammenløpet med Bug. Tito melder at hans tropper har avskåret tyskernes viktigste retrettlinje på Balkan. - I Italia er Prato og NV for Firentse inntatt. - Emden bombet igår Hamburg av Moskito inatt.

VARSKO.

Gestapo er ekstra desperate nå mot slutt oppgjøret. Det skyr ingen midler i sin jakt på gode nordmenn, særlig er de ivrige etter å komme under verk med eventuelle organisasjoner. De norske agentene opererer overalt, i det siste har disse vist seg spesielt aktive på arbeidsplasser. Derfor: Vær på vakt! HA INTET MED NYKROMLINGER Å GJØRE. HOLD TETT.

SISTE: Sent torsdag meldes at 1. og 3. amerik. arme har sratet angrepet mot tyskegrensen. I Belgia er de allierte nådd fram til Albertkanalen. 25.000 fanger tatt idag.

FOR UTROLIG KORT TID SIDEN RUGET DET NAZISTISKE MØRKE FREMDELES OVER EUROPA, MEN SOM MED ET TRYLLESLAG BLE TEBPET RULLET OPP. LYSET SLAPP INN OVER FRANKRIKE, BELGIA, LUXEMBURG, ROMANIA, BULGARIA OG FINNLAND. MED LYNETS HAST STORMER DE ALLIERTE ARMEER FRAM FRA VEST, SYD OG ØST, BEFRIR NASJONER FRA NAZILEKKENE OG FRIHET OG OPPREISING FØLGER I DERES KJØLVANN. FRIHETENS TIME HAR SLÅTT FOR DE FLESTE AV VÅRE LIDELSESFELLER, NÅR VIL DEN SLÅ FOR OSS?

Forleden sendte general Eisenhower ut et budskap til befolkningen i Belgia og Luxemburg i anledning deres befrielse. I budskapet het det også: "Til Norges og Hollands folk vil jeg si: Var overbevist om at dagen for deres befrielse nærmer seg. Jeg oppfordrer dere alle til å være ved godt mot - seiren er sikret".

Svært få nordmenn tviler på at frigjøringen er nær forestående, det er det lett å merke på stemningen blant folket. Det gir seg tydelig utslag på forskjellig vis. Selvsagt er det gledens over at vi nå snart skal bli kvitt både tyskerne og nazistene som er det toneangivende, men i enkelte kretser må man også uvilkårlig legge merke til en viss panikkstemning. Vi tenker i denne forbindelse ikke på de hjemlige nazister, de regner vi ikke for nordmenn, men på alle de som plutselig har fått det så travelt med å skaffe seg et alibi.

Disse menneskene som under hele krigen har tusket med tyskerne og tjent store penger, eller som har passet seg vel for å delta i noe nasjonalt arbeide, eller som ikke engang har gidde å innta en fast holdning overfor nazister og tyskere, de kommer nå heseblesende og tilbyr sin hjelp. De vil så forferdelig gjerne få være med å gjøre litt for kjære Norge. Nå er det ikke lenger så resikabelt, nå vet de hvem som vinner krigen og nå gjeller det i en svarvending å skaffe seg adgangsbillett til det nye Norge som skal oppstå etter krigen. Kan de bare få sjangsen til å gjøre en aldri så liten tjeneste for Norge nå under innspurten, så regner de med at de vil få avlad for alle sine synder under okkupasjonstiden.

De går temmelig langt i sin iver, de har endog forsøkt seg på å starte illegale aviser nå på fallrepet. Men disse rottene glemmer fullstendig at vaktsonne byne har hvilt på dem under hele okupasjonstiden, og at det oppgjør som kommer vil skje på grunnlag av den innsats den enkelte har gjort hele tiden og ikke bare hva som blir gjort i 12. time.

På den annen side har vi også en rekke nordmenn som allerede har innkassert seiren. De har sluppet helt av og som er redde for at de skal komme borti noe, som kanskje kunne bringe dem selv i fare. Dette er vesentlig folk som har holdt seg "nøytrale" under hele krigen, som så snart det kommer en parole fra vår ledelse kaller sammen til møte for å drøfte om det er lurt å følge parolen eller ikke. Skulde det vi se seg at det å følge parolen vilde bety et offer for dem selv, lar de det klokkelig

være, men de finner alltid fram til en unnskyldning over for sin dårlige samvittighet. Ja for de er opplyste nok til å vite at alle nordmenn er mobilisert, og at de paroler som hjemmefrontens ledelse sender ut er å betrakte som militære ordre gitt av ansvarlige ledere som sitter inne med den fulle oversikt. Men hva de kanskje ikke er klar over er, at det å bryte en parole er en meget alvorlig affære, og at man derfor gjør seg skyldig til de strengeste straffer.

OPPGJØRET MED NAZISTENE.

Fra kristent hold har vi mottatt følgende: Oppgjørets stund står nær for døren. Da gjelder det at vårt folk kan makte å løse de vanskelige oppgaver som da melder seg - på en kristelig og verdig måte. Vi tenker her spesielt på behandlingen av nazistene. Vi må absolutt hindre folkeoppløp med lynching. Alle gode nordmenn må opptre sindig og rolig. Ingen må ta seg til rette med personlig hevnerakter eller avstraffelser, eller blir ikke vi bedre enn nazistene. Glem ikke parolen fra London: Den ivrigste nazist kan være den beste jössing.

Både i bygd og by må vi være hjemmefronten behjelpelig med hurtigst mulig å bringe i sikkerhet de nazister som overgir seg, - for eksempel til skoler, bedehus, kirker eller prestegårder, hvor de vil bli betryggende vaktet inntil sinnene er falt til ro, og de enkelte nazisters skjebne senere vil bli avgjort ved lov og dom i ordnede former.

Overfor nazister som gjør motstand må man bruke de hardeste midler. Det norske kristenfolk har under hele krigen klart og tydelig vist veg i kampen og paroler derfra har alltid vært mottatt med trygghet og tillit. Vi håper at vårt folk også nå vil lytte til kristenfolkets røst, og at enhver som bli kjent med denne oppfordring vil følge den, og bringe den videre til andre.

NORGESNYTT.

Watt til 30. august ble det norske sikkerhets politis hovedkvarter ved Teserud i Haugsbygd ved Hønefoss sprengt i luften. Bare 2 av garnisonen som er på 6 mann, var hjemme. Den ene, Enut Myklebostad fra Vegusdal i Agder ble drept, mens den andre Hein Henriksen, ble såret.

To angivere, Ulf Winnem, Oslo og Sigvart Kasper Knutsen, Stabekk ble forleden avlivet. Forleden intraff en eksplosjon på Sagene skole og Vestheim skole, hvor tyskerne hadde store lagre. Skaden skal være omfattende.

Sjåfør Haugen, Hønefoss er arrestert for underslag av 80.000 brødmerker. Han er et kjent medlem av NS i byen, og har vært tyskerne behjelpelig under arrestasjon av gode nordmenn. En rekke kjente NS-folk i Hønefoss, er innblandet i affæren, bl.a. fru oberstløytnant Ebbel.

150 mann fra det tyske sikkerhetspolitiet som holder til på Vikersund, gikk i gang med tyttbarplukking 8 dager før den fastsatte plukkedag. Lensmannen ble underrettet, men det forlyder intet om at han grep inn.

SONG OVER LANDET.

Slaveskipet "Westfalen" sank utenfor svenskekysten forleden etter en eksplosjon. Om bord var 50 norske fanger fra Grini og Möllergate. De var stuvet sammen på bunnen av skipet, og bare 5 av dem ble reddet inn til Marstrand. 160 tyskere, vesentlig høyere Gestapofolk og offiserer, omkom samtidig.

KRIGSNYTT.

ETTER EN KORT PERIODE MED FORHOLDSVIS BESKJEDNE FRONTFORSKYVNINGER I VEST, TOK BEGIVENHETENE EN NY VEIDING MANDAG. AMERIKANSKE TROPPER BEFRIDDE HOVIDSTADEN LUXEMBURG, FORT SAMME LYNOFFENSIVE VIDERE MOT ØST OG STOD INNEN KVELDEN 10 km. INN PÅ TYSK OMRÅDE. GJENNOMBRUDDET FANT STED I ENGEN VED TRIER.

Allerede tirsdag kveld skjedde gjennombrudd nr. 2, denne gang fra Belgia. 1. amerikanske arme befrierte Eupen, Spa og Malmedy og rykket over den tyske grense syd for Aachen. Det var også i dette område den første tyske byen ble inntatt onsdag, nemlig Rötgen som ligger 8 km. inn på tysk område 20 km. SV for Aachen. Om utviklingen forøvrig i Belgia er å melde at brittene har befrikk Brügge og på bred front gått over Albertkanalen og presset flere kiler dypt inn i Nederland. Dette framstøt kan få avgjørende betydning, idet det kan føre til en omgjørelse av den tyske Westvoll og er en direkte trussel mot de tyske industriområder.

Likvideringen av de tyske styrker i Kanalområdet skrider også raskt fram. Tirsdag morgen overga besetningen i Le Havre seg med 7000 mann, og i området ved Dunkerque er 10.000 tyskere avskåret. Kampen om Brest går også mot slutten. Garnisonen står 700 km. bak frontlinjen. I Midt-Fr ankrige er Dijon befrikk av 7. amerikanske arme syd fra og 3. amerikanske arme nord fra. Alle tyske styrker vest for denne linje er nå avskåret. Tirsdag overga general Elster seg til franskmennene med 15.000 mann. Onsdag kveld ble det kunngjort at en ny alliert arme var landsatt i Frankrike og hadde allerede inntatt sin plass ved fronten. Overskipingen hadde foregått uten tap av en eneste mann. Ialt står nå 6 allierte armeer oppmarsjert foran Westvollen. Det er 1., 3., 7. og 9. amerikanske arme, 1. kanadiske og 2. britiske arme.

Luftvåpnet har uavbrutt vært i aktivitet mot tysk område denne uken. Opptil 4000 amerikanske og britiske fly har hver dag bombet trafikksentra, oljefabrikker, rustningsanlegg etc. Onsdag ble 286.000 brannbomber kastet over Darmstadt, som på det nærmeste er utslettet. Berlin ble bombet av Moskitoer både mandag, tirsdag og onsdag. Onsdag bombet 2000 svære bombfly fra Storbritannia og 500 fra Italia tallrike mål over størstedelen av Tyskland fra Ruhr til polskegrensen, fra Kiel til München. Hårdst hjemsoekt ble Stuttgart, Frankfurt am Main, Osnabrück og Münster.

På østfronten kan generalangrepet begynne nå når som helst. Russerne har gjennomført omfattende oppmarsjeringer. Veldige styrker står klar til å gå løs på Tyskland. De innledende operasjoner er så smått kommet igang, og under oppmarsjeringen foran Ost-Preussen er Lomza inntatt. Angrepet mot Warasjawa er også satt igang og kamper finner sted i Praha. Lenger syd rykker russerne og rumenerne videre fram i Transylvania og gjennom Bulgaria står russerne nær de jugoslaviske styrker under Tito.

Våpenstillstandsbetingelsene mellom Romania og de allierte er nå undertegnet i Moskva. De går bl.a. ut på at Romania skal fortsette krigen på de alliertes side

mot Tyskland og Ungarn. Romania skal stille 12 infanteridivisjoner som skal stå under kommando av den russiske overkommando. Meste parten av Transylvania skal legges inn under Romania.

NYHETENE TORS DAG KVELD.

For første gang på 150 år står fremmede soldater i kamp på tysk jord. Den 1. amerikanske arme har fortsatt innrykkingen i Tyskland fra Belgia, og har foruten Rötgen også besatt en rekke andre tyske mindre byer. Kamper pågår også i skogen ved Aachen. Da amerikanerne rykket inn i Rötgen ble de overalt møtt av hvite flagg båret av glade mennesker. Propaganden om at det tyske sivilfolk vil gjøre det surt for de allierte som kommer inn i Tyskland holder som vanlig ikke stikk.

En ny kile er også satt inn i Nederland, over Maastricht. I syd står tropene 24 km. fra Belfort. Eisenhower har oppfordret alle utenlandske arbeidere i Vest-, Nordvest- og Syd-Tyskland til å forlate sitt arbeid, og søke skjul. Luftbombardementet av Tyskland fortsetter uten stans. Berlin ble bombet for 4. natt på rad. Ellers ble Merseburg, Ludvigshafen, Ulm, anlegg i Ruhr og andre steder hjemsoekt av 1500 all. bombere. En våpenfabrikk nord for Budapest ble bombet i ettermiddag.

Tito melder at hans styrker har oppnådd kontakt med russerne. Alle retrettlinjer for Tyskerne er avskåret. Lenger nord er byen Krosno befriet og russerne har nådd den polsk-tsjekkoslovakiske grense. I Transylvania er 50 steder erobret. Kampene i Praha foran Warasjawa fortsetter, og inne i byen holder polakene Warasjawas sentrum. Russernes framrykking har i betydelig grad lettet trykket mot frihetsskjempene inne i byen.

I Italia har 8. arme rykket fram en km. mot Rimini. Via Reggio er nådd. - Østeriske friskarer har øket sin virksomhet i Steiermark og de forsøker å nå kontakt med Titos styrker. - Det meldes at 500 tyske fly er skutt ned over Tyskland de siste 4 dager.

Meldinger fra Sverige ikveld går ut på at Tyskerne ikke vil ha evakuert Nord-Finnland innen 15. september. Det ser ut som de vil kjempe baktroppskamper inntil de har inntatt sikre stillinger i Nord-Norge. Falkenhorst har nettopp vært på inspeksjon av festningsverkene i Lyngen.

Organisasjonen TODT

drar ut av landet. Storebrann er blitt forespurt av agenten for Hamburg-Amerikalinjen om å forsikre deres Habengut. Reisegodset skal sendes i puljer til Fredrikstad og derfra til Stettin med lektene. Videre har Storebrann fått i oppdrag å forsikre reisegods for Deutsche Theater som også skal hjem.

KONFERANSEN I QUEBECK

mellom Churchill og Roosevelt fortsetter. Det er kunngjort at en av møtets hovedposter er krigen i det fjerne østen, men man går ut fra som sikkert at det ikke minst er bemerkalt for å legge siste hånd på våpenstillstandsbetingelsene for Tyskland.

HAN GREE SJANGSEN.

Som lensmann Horgens etterfølger ble ansatt lensmannsfullmektig Seierstad i Hedrum. Han fikk ordre om å reise til Eiker, men da han kom dit traff han en annonse som hadde fått samme beskjed. Seierstad grep sjangsen og meldte seg ut av NS' p.g.a. bot i administrasjonen.

EN KJEMPERASSIA

den største siden deporteringen av jødene, fant sted i København natt til torsdag.

FRIHET MORSE

3. årgang Fredag 22. september Nr. 32 - 1944

FRA ET SVENSK TIDSSKRIFT TILLATER VI OSS Å GJENGI I UTDRAG NEDENSTÅENDE ARTIKEL:

Rottene forlater de synkende skipet. Den som allerede en gang tidligere har sett begynnelsen til nederlaget, kjenner igjen alle symptomene. Som det var den gangen, så er det også idag og kommer til å bli imorgen, når nederlaget er åpenbart. Også i 1918 forlot folk das Reich og bega seg på listende føtter til utlandet. Og nederlaget vel var et faktum, da var det ingen som hadde vært med, da hadde alle fre begynnelsen vist at det ikke vilde ende godt. Da var de alle demokrater helt INN I HJERTEROTEN. Jeg husker ennå meget godt hvorledes herrerne von Bülow og von Prittwitz og andre høye tjenestemenn i uteriksdepartementet i Berlin plutselig kom inn i mitt enkle arbeidsrom, hvorledes generaler og admiraler åpenbarte seg, og alle var de bare kommet for å fortelle meg at de alltid hadde vært demokrater, at de hadde hatet den Wilheminske bysantinisme og at deselv hadde vært offer og forførte.

De mest reaksjonære skribenter opptrådte og oppførte seg hyperrevolusjonært - og ikke bare det dumme tyske folk trodde dem den gangen, men også de kloke seirherrene! Av de tusenvis Saulus ble det plutselig bare Paulus. Hvilken fryd! Hvilken seier! Og siden, nåen år senere, hvilke besvikelser! Da var herrerne von Bülow og von Prittwitz de første nazistiske ambassadørene, de demokratiske generalene og admiralen organisatører av en ny Wehrmacht, og de revolusjonære skribenter på ny reaksjonære, presis som en gang tidligere. Og ennå mer reaksjonære, ennå vildere, ennå blodtørstigere.

Men vi behøver ikke gå så langt tilbake i tiden. Man kan bare kaste et blick på Ankara. Der oppdaget plutselig flere tyske diplomater, at de jo egentlig hadde vært demokrater hele tiden og grep med glede sjangsen til å kunne vende ryggen til det forhatte regimet, ja hva mer er, gir våpen til garslagens motstandere for så mye hurtigere og fordelaktigere gjøre slutt på striden.

Og vi kunne vende vårt blick mot Russland, der de tyske generalene gjennom sin nasjonalkomite for det fri Tyskland og dens radiosender, 4 og 5 ganger, om dagen, slynger sine demokratiske tanker ut i verdensrummet.

Og likesom i 1918 kommer de nå til å rope: Vi er blitt bedratt. Vi har ikke vist noen ting. Vi har ikke villet dette. Og så sent som igår roppe de alle sitt Heil, idag er det korsfest, korsfest. Og man lar disse mennesker fortsette å rope. De gamle viser synges igjen: Det tyske folk er uskyldig, det vet intet om alle redslene. Hvilket hyklereri! Ikke en eneste tysker er uvitende om konsentrasjonsleirenes tragødi, hver mann i Tyskland vet at der tortureres prester bare fordi de preker at man må lyde Gud mer enn mennesker. Hver og en i Tyskland vet at et fritt ord er tilstrekkelig årsak for å bli henrettet. Hver og en i Tyskland kjenner til plynderingene av jødiske butikker, fordrivning av uskyldige mennesker, drap på kvinner og barn. Hundretusenvis tyske soldater har stått vakt ved konsentrasjonsleiren i Pol-

en og andre land. De har berettet om de for sine pårørende. Millioner soldater har delatt i plynderingene. Hver tysker vet at det er blitt myrdet og plyndret, hver og en vet at mennosker er blitt torturert, at syke er blitt drept, kvinner og barn skjendet, hele samfund radert ut, hele folkegrupper slept bort. De har vist det og de har villet det. De må ha villet det, for ingen har protestert, alle har medvirket.

Skal etter den gamle gode medlidenhetsvalsen spilles om igjen? Skal verden etter en gang bli dratt ved nesen? Skal det begynne hos de snilde åbytrale, slik at medlidenheten derfra skal få bre seg over hele verden? Er det virkelig moderne man skal ha medlidenhet med, og ikke ofrene? N E I, de skal ikke nok en gang komme til verden med den gamle frasen: Det har vi ikke visst, og det har vi ikke villet. De HAR visst det, og de HAR villet det! Og de kommer til å bli straffet, på den måte som forskrives av sivilisasjonens lover.

NYTT FRA TYSKLAND.

Von Rundstedt har igjen fått overkommandoen i vest. Feltmarskalk von Mannstein, øverstkommanderende på Ostfrontens søravsnitt er sporeløst forsvunnet. Von Kluge skal ha blitt tvunget til å begå selvmord. Finske offiserer som nettopp er kommet fra Berlin uttaler at det er den alminnelig mening i Berlin at den tyske har ikke kan holde det gående lenger enn i høyden 8 uker.

Himmler har latt arrestere alle medlemmer av den tyske riksdag og pröisiske landdag før 1930.

Tusenvis av boboerne i Rhindalen har satt seg imot myndighetenes ordre om å evakuere.

Da Himmler og dr. Lay talte på et møte i Wuppertal forleden ble de pepet ut av tilhørerne. Himmlers livgarde foretok en rekke arrestasjoner.

Von Neurath og en rekke tyske høyerestående persjoner er arrestert. Den katolske biskopen i Münster og alle medlemmene av familien Krupp har fått husarrest.

De 350 norske studentene i Elsass er sendt østover til ukjent bestemmelsessted.

UNNTAGELSESTILSTAND

ble tirsdag innført av tyskerne over hele Danamark, etter at det Danske Frihetsråd mandag hadde proklamert 48 timers generalstreik. Tyskerne har oppløst alle politistyrkene, og selv overtatt "ansvaret for ro og orden". De har også besatt en rekke offentlige bygninger, og det ble gjort forsøk på å bortføre kong Kristian som nettopp har tatt bolig på Amalienborg igjen. Det kom til et blodig sammenstøt foran slottet. Tyske marinesoldater åpnet angrepet, og de fikk senere støtte av artilleri. Danskene besvarte ilden og flere tyskere ble drept. Onsdag sendte Frihetsrådet ut en proklamasjon hvor folket ble oppfordret til å forholde seg i ro. Generalstreiken skal fortsette, og et hvert samarbeide med tyskerne må nå opphøre.

SVENSK-TYSK HANDEL.

Den amerikanske, britiske og russiske regjering har sendt en protestnote til Sverige i anledning utførselen av svenske varer til Tyskland. Fra svensk hold uttales i den anledning at utførselen av jernmalm er gått ned fra 1000 tonn til 30 tonn om dagen.

HATTEN AV

for de norske jernbanefolk som mannjamt har sagt nei-takk til nådegaven, tobakk og brennevin, fra Terboven.

OBS!

TIL BÖNDENE:

Ernærings-situasjonen har stadig forverret seg for det store flertall av folket, og er nå med mangel på poteter blitt kritisk. Det gjelder derfor om at folkets potetforsyning sikres, og det straks potetene tas opp. Sørg derfor at alle anvisninger til det sivile forbruk blir omgående ekspedert. Jo raskere potetene kan komme fram til forbrukerne, desto sikrere og bedre. Alle bør om mulig få det de har rett til.

Sørg videre for betryggende lagring og sikkerhet for det kvantum dere skal ha dekkning av eget forbruk og til settepoteter. Gode frostfrie jordkuler som er høvelig ventilert er et godt, brukbart lagringssted.

Potetavlingen er i år liten, derfor skal først og fremst det alminnelige sivile forbruk og settepotetkvantumet dekkes og sikres.

20/9 1944. HJEMMEFRONTENS LEDELSE.

Vi vil i denne forbindelse innskjerpe at det KUN er paroler undertegnet av Hjemmefrontens Ledelse som har gyldighet. Alle andre som måtte sendes ut er falske og publikum uvedkommende.

Red..

NYE DRAP OG RAN.

Ved 6-tiden tirsdag morgen gikk flyalarm i Hønefoss. Publikum tok det som vanlig med ro, men da man syntes det drog ut ble mann urolig og kikket ut. Det vrimlet da overalt med tyske SS-soldater, og folk som forsøkte å gå ut av husene ble brutalt jaget inn igjen. Senere ble det kunngjort at alle som viste seg utenfor husets fire vegger uten varsel vilde bli skutt. En omfattende husundersøkelse ble satt igang, hvert eneste hus i Hønefoss og byggebeltet ble gjennomtrålt på det mest inngående. Et stort antall personer ble arrestert, det sies å være adskillig over 100. Minst 5 personer er blitt skutt, deriblant redaktør K. Filseth, M. Knutsen, Nyvegen og en Hallum fra Norderhov.

Tilstanden varte helt til kl. 8 torsdag morgen.

KRIGSNYTT.

Slaget om Tyskland fortsetter med stor kraft. Hovedinteressen samler seg i øyeblikket om situasjonen i Nederland, hvor begivenhetene tok en dramatisk vending i og med den storstilte og vellykkede allierte landsetting av luftbårne tropper. Disse tropper har gjort stillingen meget forvirret for de tyske tropper. Det er nå kjent at luftlandetroppene dalt med bl. a. i området ved Arnheim. Hurtige britiske kolonner av 2. arme kjemper seg fram mot Nijmegen og videre for å forene seg med luftlandetroppene. 70.000 tyskere står her i ferd med å bli avskåret.

Amerikanske styrker som har gått rundt Aachen har nådd fram til Düren, som er under beskytning. Avstanden til Köln er 35 km. Framrykningen over Mosel og gjennom Belfortåpningen gjør også god framgang. Ved Kanalysten har kandierna rykket inn i Boulogne.

Natt til onsdag meldte marskalk Stalin

OBS!

at sovjet-russerne hadde satt igang sin offensiv i Randstatene. Veldige sovjet-armeer ruller fram på en 130 km. bred front. Etter 4 dager hadde de avansert 40 km. og nesten 3000 steder var befrikket. De forreste avdelinger står bare 8 km. fra Riga. Lengre nord på grensen til Estland er Walga inn tatt.

I syd fortsetter framrykningen mot den ungarske grense, som er vel 50 km. borte. Avstanden til Belgrad er 175 km. I Hellas har fristyrkene gått til offensiv og 5 byer er allerede befrikket. Representanter fra den greske regjering i Kairo er kommet til Hellas.

I Italia har 5. arme brutt igjennom Goterlinjen NV for Firentze og framskutte avdelinger står 47 km. fra Bologna.

NYHETENE TORS DAG KVELD.

Britiske tropper har gått over Rhinen i nærheten av Nijmegen og oppnådd kontakt med luftbårne tropper ved Arnheim. Den store betonggubrua over Rhinen ble erobret helt uskadd og britiske tanks ruller nå over i betydelig antall. Nye tropper blir stadig land

satt fra lufta. Øst for Aachen har amerikanerne gått over tyskegrensen på et nytt sted. Hårde tyske motangrep er slått tilbake i dette avsnitt. Ny framgang er også notert i Mosaldalen. Byen Brest og hele Crozan-halvøya er nådd rensert for fiender. Besetningen i Brest som overga seg var på 40.000 mann. Kraftige flystyrker bombet inatt jernbanestasjon ved Trier. Siden landgangen i Normandie er nå en 1/2 mill. tyskere tatt til fange.

Den russiske offensiv i Estland og Letland går fram med stor styrke. Siste døgn har sovjet-troppene rykket fram 60 km. fra Narva mot Tallin. Langs jernbanen fra Dorpat til Tallin har en annen kolonne rykket fra 70 km. Korrespondenter melder at hele den tyske front i Randstatene er i ferd med å bryte sammen. Russene har nå tyensynlig bestemt seg for å gjøre endelig slutt på krigen i dette området. På grensen mellom Polen og Slovakia har russene besatt byen Josel.

I Italia er gjennombruddet i Goterlinjen NV for Firentze ytterligere utvidet. Ved Adria kysten står de allierte 2 km. fra Rimini og truer med å omgå byen vestfra. Kraftige flystyrker fra Italia har bombet tyske transportere, som evakuerer fra Hellas. Over 200 kjøretøyer ble ødelagt. Marienfly har bombet tyske mål i Egeerhavet.

Mannerheim har utnevnt ny finsk regjering. Castren er ny statsminister, og Fagerholm er påny trått inn som sosialminister. Det 3. nye medlem av regjeringen er formannen for de finske fagforeninger, Nouri. Riksdagen har besluttet å ratifisere våpentilsstandsbetingelsene med Russland.

Den belgiske regjering har hatt sitt første møte på hjemlig grunn siden 1940. En bror av kong Leopold, prins Carl, er utnevnt til regent inntil kongen kommer tilbake.

SMÅ GLINT.

- Hans Julius Mikkelsen er død i Oranienburg
- Angiveren, politimannen Johan Tjörn, ble forleden dag skutt ned i Kirkevegen.
- Kanonfabrikken på Kongsberg er sprengt i luften.
- Siden Pearl Harbour har amerikanske ubåter senket 778 japanske skip.
- Tirpitz i Altafjorden ble sist fredag igjen angrepet av britiske fly, med 6 tonns bomber.

FRITT NORGE

ENNA ER DET I DEN SOM VET HVILKEN DAG FREDSKLOKKENE VIL RINGE - DET ER DEN TYNEN GITT Å KUNNE FORUPTSI. DET STORE STORE FLERTALL AV FOLKET REGNER DOG MED AT DAGEN KAN KOMME FØR VI VET ORDET AV DET, OG ALLE KJENSGJERNINGER TALER FOR AT DEN IKKE ER LANGT BORTE.

Allikevel finner vi nok en gang å måtte advare mot å nære for stor optimisme, og når vi gjør det, så er det fordi det kan få katastrofale følger for den enkelte hvis man dapper av i sine anstrelser. Vi tenker først og fremst på ernærings-situasjonen.

Det nytter ikke å legge skjul på at vi i år står overfor den svarteste høst under denne krig - kanskje den svarteste de siste hundre år.. I flere strøk av vårt land kan man tale om direkte uår, særlig når det gjelder potetene, og det ser også mørkt ut for kornbergingen. De tyske rekvisjoner er allerede omfattende, og vil øke etter hvert som tiden går og vanskelighetene med å få forsyninger fra Tyskland blir større og større.

Vår ansvarlige Hjemmefrontledelse ble på et tidlig tidspunkt klar over katastrofen som truer denne høst og vinter, og tok opp arbeidet med å sikre folket den mat som de trenger og har krav på. Vi vet at sak eh har vært grundig gjennomtenkt, og at vår ledelse sitter inne med den fulle oversikt om matsituasjonen i landet. De disposisjoner som er truffet er nøye overveiet og tatt under fullt ansvar. Det er da av avgjørende betydning at alle nordmenn setter alle andre hensyn tilside og uforbeholdent går inn for å følge de paroler som blir sendt ut. I denne forbindelse gjentar vi at det kun er paroler undertegnet av Hjemmefrontens Ledelse som skal følges. Alle andre er falske og har bare til hensikt å skape forvirring.

Når ledelsen i disse dager har sendt ut sine paroler til de norske bønder, så er at det er enhver produsents og forhandlers det skjedd etter moden overveielse og i det skilte å sabotere tyske leveringer i størst sikker forvisning om at bondene, så sant de legger sin godvilje til, kan redde vårt folk fra hundersnøden som faktisk truer. Vi skal ikke komme nærmere inn på bondenes innsett under denne krig, men bare nøye oss av med å slå fast at bondene har sluppet lot- tene unna i hele okkupasjonstiden og de minste byrder. Vi kan bare spørre: Hvor mange av tusenvis politiske fanger er bønder? Hvor mange bønder er henrettet? Man kan kanskje si at kravet på en måte ikke har vært så stort til bondene som til andre stender under krigen. Til gjengjeld er da kravet denne høst så meget kragtigere. Det er denne høst den norske bonde avgjør sin skjebne for årtier framover. Krigens kan ennå være i måneder, og skulde hungersnødens gru skylle inn over vårt folk vil hovedansvaret for det falle på den norske bonde, som for usle kroner og sin egen sikkerhets skyld med ~~kal~~ kalt blod lar sine landsmenn lide den grusomste av all død - sultdøden.

56 dørrer er gått med til Terbovens nye tilfluktsrom i Skaugumåsen. Hvorfor spare?

NORSKE PIKER - TYSK SJOKOLADE. Mange norske pikers lettsindighet overfor de tyske soldater - under hele krigen - fyllt oss både med harme og avsky, men ikke så mange har rodet på den sataniske framgangsmåte som tyskerne benytter for å vinne sine ofre. En ung pike hadde vel aldri drømt om at hun ved å spise litt sjokolade som ble rakt henne fra en smilende tysk soldat, siden skulde bli et viljeløst redskap som han kunne la hele sitt crotiske lidenskap gå ut over på den laveste og råeste måte, og at hun senere skulde bære fiendens avkom under sitt eget bryst. Kjendte har kunnet konstatere at den tyske sjokolade er en blanding av giftstoffer som vrirker direkte på kjønnsorganismen, slik at en kvinne på kort tid mister helt kontrollen over seg selv og villig hengir seg til samliv med ~~rasse~~ rassegene. Likevel vil ikke disse kvinner bli utstraffet. Deres sak vil også en dag bli tatt opp til doms, og da vil det nok for manges vedkommende vise seg at det ikke har vært noen formildnende omstendigheter.

TYSKLAND SEIRER PÅ ALLE FRONTER. Den siste natten under unntagelsestilstanden på Hønefoss gikk noen tyske vaktposter på vei rett utenfor byen. Noen hester gikk og beitet på et jorde i nærheten. Vakten har vel ansett det han hørte på jorden, og da hestene ikke forstod tysk og ikke adlød, men fortsatte med sitt, skjøt tyskerne øyeblikkelig. En falt og enda ved middagstider neste dag lå kadaveret av en stor pen hest på jorden og sprakte med baina. Samme natt hadde en katt dristet seg ut. Den ble skutt uten varsel av vakten.

CA. 180 MANN BLE arrestert på Hønefoss. Den yngste var 15 år, den eldste 72 år (sorenskriver Richter). Det er helt på det rene at 4 ble skutt, muligens to til. De to er K. Filseth, N. Knutsen, Hallum og Reidar Heieren. På Jevnaker ble 28 mann arrestert og på Ask 32.

Hjemmefrontens Ledelse har sendt ut en perole angående knottproduksjonen. Det heter her at det er enhver produsents og forhandlers plikt å sabotere tyske leveringer i størst mulig utstrekning, og på den annen side sørge for at transporten av matvarer, brensel etc. til den norske befolkning kan fortsette. Nystarting av knottfabrikker, eller utvidelse av produksjonen på de fabrikkene som er igang, er forbudt! De som bryter denne parole vil i alvorlig oppgjør med norske myndigheter.

NORTE VEKK. Den 25. august rømte den tyske kommandant på Oscarsborg sammen med 7 underordnede offiserer i bil. Rømlingene er ennå ikke fakkert. STORE OG SMÅ MENN.

Det er år 2045. I et selskap blir det spurt hvem Hitler var. Ingen kan svare, og man slår etter i et leksikon og finner følgende: Tysk bandefører på Churchills tid. DET VRIMLER AV ANGIVERE OVER ALT. VÆR PÅ VAKT. DET BESTE MIDDEL VI HAR I KAMPEN MOT DEM ER AT VI ALLE HOLDER MUNN !!! 40-50 personer ble forleden arrestert på åpen gate på Lillehammer. Kvinner og barn ble skilt ut og resten sendt på tvangsarbeide nordpå.

KRIGSNYTT.

Til tross for russernes vellykkede offensiv i Randstatene, har hovedinteressen også den siste uken samlet seg om kampene i Nederland. De allierte meldinger har ikke lagt skjul på at stridene her har kostet store offer og at de har vært meget hårde. Tyskerne kastet inn store reservestyrker i sitt forsøk på å utsette luftlandetroppene før de britiske tropper vestfra var nådd fram. Lørdag ble det imidlertid nådd kontakt mellom de framrykkende britter og de som var landsatt fra luften. En panserkorridor ble opprettet og forsyningene ruller fram. Etter få lyktes det også å få istand en flyplass inne i korridoren. Tyskerne satte inn forbitrede angrep mot korridoren fra to sider, men de allierte tropper utstod trykket og onsdag ble det meldt at tyskerne hadde innstilt sine angrep.

Vest for korridoren opprettholder britene et hårdt press mot Maas i retning Hertogenbosch. Småbyene Oss og Hiers er erobret, og utgangsstillingen for korridoren utvides stadig. Stadige flere amerikanske tropper fortsetter å strømme over Mosel, og i retning Belfort er ny framgang notert. I kampen mot de gjenværende styrker ved Kanalen trenger kandiene jevnt og sikkert fram, og onsdag hadde de nådd de indre forsvarsverker rundt Calais.

Den russiske offensiv i Randstatene venter fram, og tyskerne er i full gang med evakueringen. I løpet av denne uke har det lyktes russerne å slå ned all tysk, organisert motstand i Estland, og kampen om Riga er begynt. På frontene lenger syd er interessen størst om den russiske frammarsj til grensen mot Ungarn. Det ungarske sleteland ligger nå åpent for de russiske tankkollonner, og meldinger som løper inn etterhvert tyder på at ungarerne har tatt de første skritt på veien mot bruddet med Tyskland.

I Italia ble tyskerne etter at Rimini var tatt raskt kastet ut av Goterlinjen og frammarsjen mot Posletten er begynt.

Det vakte adskillig oppsikt da det onsdag ble meldt at allierte styrker var landsatt i Albania både fra sjøen og luften. Det er dog intet som tyder på at det her dreier seg om en vrikkelig stor aksjon, og det ligger nærmest og anta at det kun er mindre styrker som er landsatt. Deres oppgave synes ikke å være noen annen enn å sinke den tyske retrett fra Balkan.

Luftkrigen har denne uken vært ført med den største intensitet. Mandag var 1200 tunge amerikanske fly over Frankfurt, Ludvigshafen og Koblenz. Den neste dag var 1100 flyv. festninger over Osnabrück og Hamm, og om natten besørget britiske fly et kraftig raid mot Karlsruhe. Onsdag var 1100 amerikanske fly igjen på vingene og kastet tallrike bomber mot K5ln, Kassel, Ludvigshafen og Mainz.

NYHETENE TORSDAG KVELD.

Brittene har utvidet sitt fasteste langs søndre bredd av Nedre Rhinen ovenfor Nijmegen. Vest for panserkilen har de rrykket fram 35 km. mot Hertogenbosch. I Ost er kamper av voldsomste slag igang langs Maas. Amerikanerne har gjort et nytt innbrudd i Siegfriedlinjen ved Hartgen, 28 km. SØ for Aachen. Kandiene har nådd et punkt bare en km. fra havna i Calais. Over 1000 tyngre amerikanske fly bombet idag Magdeburg, Kassel og Merseburg. Inatt kastet britiske

fly bomber mot et oljenalegg N. for Essen.

I Italia har 8. arme tatt B. Maria. I. N. for Rimini. I vest er Castel di Rio tatt. Brufestet ved Rubikon er nå 17 km. dypt. All. fly har senket to tyske evakueringsskip i Egeerhavet.

Den ungarske kringkastning melder at russerne har rykket inn i Ungarn og besatt to byer, bl.a. Mako. Nord for Riga har den 3. baltiske arme nådd kontakt med russerne som er rykket fram fra Leningradfronten. Framrykkingen mot Riga foregår fra to kanter og de første russiske tropper kan nå se byen.

Batavia på Java ble for første gang bombet igår. Under patruljetjeneste har britiske ubåter den siste tiden senket 32 japanske skip.

CHURCHILL

talte torsdag i Underhuset etter sin hjemkomst fra Quebec. Han innledet med å sammenligne stillingen nå og for 7 uker siden da han sist talte. Ikke bare Paris er befridd, men nesten hele Frankrike, likeså Belgia og store deler av Nederland. Tyskerne har i Frankrike etterlatt seg 400.000 drente og nesten 1/2 mill. fangter. 200.000 tyskere vil antagelig bli sluttet inne i Nederland.

Churchill hyldet amerikanerne for deres omgående bevegelse i Frankrike som bragte hele stillingen til å endre seg. Han gav også sin hennør til luftlandetroppene ved Arnhem. Deres tap hadde vært store, men ikke forgjeves. Takk var dem hadde man fått herredømme over brua over Rhinen uten at tyskerne klarte å ødelegge den. I Italia har general Alexander nådd Posletten og hans framrykking vil nå gå betydelig lettere. En jødisk brigade kjemper med her, og jødene vil ikke være med bare under kampene, men også under okkupasjonen.

Statsministeren meddelte at ved landgangen i Frankrike ble 1/4 mill. tropper satt i land allerede den første dagen. Den 20. dag var antallet 1 mill., og nå mellom 2 og 3 millioner mann. 2/5 av troppene på vestfronten er britiske. Brittene har hatt et tap på 90.000 drente, sårede og savnede, mens amerikanerne har tapt 145.000 mann. Under kampene i det fjerne Østen er 40.000 britter falt, mens 237.000 er blitt syke.

Churchill ga en uforbeholden hyldest til russerne, som han hevdet hadde båret hovedbyrden av kampene tillands. De hadde stått over for en langt sterke motstander enn de andre allierte.

Taleren vilde også ikke unnlate at meddele at de allierte sto i stor taknemlighets gjeld til tyskerne for deres overordentlig store dumheter. Han likte ikke å sammenligne den tyske korporal med Napoleon, men de hadde det til felles at de ikke vilde oppgi en eneste tomme jord som de hadde vunnet. Korporalen har vært mester i å spre sine styrker. En mill. er tapt i vest, 27 utmattede divisjoner står i Italia og store styrker er i ferd med å bli avskåret i Baltikum, Finnland og Norge. Det vilde ha vært et stort uthull for oss om vi ikke hadde hatt det store tyske genid med oss, som hittil har bidratt så meget til våre seire.

Mange hevder at krigen i Europa er slutt innen utgangen av 1944, sa C., men ingen og slett ikke jeg kan garantere at vi ikke kommer til å trenge flere måneder av 1945. Etter at den tyske hær er slått, kan det bli langvarige geriljastrider i skogene. - På møtet i Quabock ble det ornådd full enighet. Det er dog ønskelig med et nytt møte mellom alle de tre allierte statssjefer og han hadde godt håp om at så vilje skje innen utgangen av året

FRITT MORGE

3. årgang

Tirsdag 5. oktober

Nr. 34. - 1944.

I DEN FØRSTE FASE AV OKKUPASJONEN BLE DEN SIVILE MOTSTAND STORT SETT ORGANISERT INNENFOR DE ENKELTE YRKER. DETTE VAR EN NATURLIG FØLGE AV AT TYSKERNE OG DERES NORSKE HÅNDLANGERE PRØVDE Å GJØRE YRKESAMBAUNDENS TIL SINE REDSKAPER I NATIFISERINGEN.

Hvert yrke kom derfor til å føre sin egen kamp etter sine spesielle retningslinjer. Denne organisasjonsform hadde sin store verdi. Medlemmene av yrket kjente hverandre, de visste hvilke menn var best skikket til å lede motstanden, de var bundet sammen ved gammel solidaritet, og de visste hvor langt en kunne gå. Men den faglige oppbygging av hjemmefronten hadde også sine farer. Kontakten mellom de enkelte yrker var ikke alltid den beste, og noe av den gamle laugsånd snøk seg inn i vår kamp. Folk aksepterte de paroler som gjalt deres eget fag, mens de fleste følte seg langt mindre forelikket av dem som var rettet til hele det norske folk. Etterhvert som kampen skiftet karakter og hovedtyngden ble lagt på de nasjonale paroler, skapte denne innstilling ofte de største vanskelighetene for hjemmefrontens ledelse. Vi vet hvor lenge det varte før for eksempel parolene om arbeidsinnsatsen ble igjennom og ble følt som binnende.

I de siste måneder har krigen rykket oss nærmere inn på livet, og den innsats som nå kreves, er i større menn enn før en krigsinnsats. Dette gjelder både den passive motstand som vi hittil har ført, og den aktive som er forberedt og når som helst kan settes inn. Den passive motstand går nå vesentlig ut på å hindere fienden i å utnytte vårt menneskemateriell og våre økonomiske resurser til sine forfall. Vi nekter å la oss mobilisere enten det er til krigstjeneste eller tyskerarbeid, og vi gjennomfører konsekvent den stille sabotasje i alle dens former.

Samtidig må vi innstille oss på kravene om aktiv innsats. For mange vil et slikt krav komme som en forløsning. Vi kan ikke vente, og gode nordmenn vil heller ikke ønske, at vi skal få vår frihet tilbake uten egen medvirkning som en gave utenfra. Våre hjemmestyrker står ferdige oppsatt og venter bare på signalet til aksjon. Vi vet at de hver dag håper at dette signalet vil komme, og at de da vil gjøre sin plikt.

Men også de andre som ikke er militært organisert, må innstille seg på at hjemmefrontens ledelse vil sette igang aksjoner av en voldsommere karakter enn dem som hittil har funnet sted. Våre fiender er trengt opp i et hjørne, de er desperate og kan gripe til desperate midler. I så fall må vi svare i det eneste språk de forstår. Vi kan ikke forholde oss passivt om tyskerne går til mobilisering, til massedepartementer eller massedeportasjoner av norske borgere, til omfattende ødeleggelse av våre økonomiske verdier osv. Et våpen som i slike tilfelle kan komme på tale, er generalstreik.

Overfor slike muligheter må grensene mellom yrkene falle. Idag er vi ikke lenger arbeidere, prester, advokater, lærere osv., idag er vi først og fremst nordmenn, og vi plikter å sette inn alt, også utenfor den krets hvor vi sedvanlig arbeider. Det er

godt å følge parolene, men det er ikke nok. Hver mann må gjøre sin innsats for også å få andre til å følge dem, og han må forberede seg i tide på å kunne gjøre dette effektivt. Det er ikke en stor handling, det er en enkelt plikt mot vårt land.

DE SVENSKE AVISER

HAR under hele krigen innatt en modig og fast holdning, iallfall det store flertall av dem. Ikke minst vi nordmenn har mye å takke den svenske presse for. I et av de seneste nummer av Dagens Nyheter finner vi følgende artikkel, som sikkert vil finne gjenklang her i landet:

Festen hver dag kommer med nye påminnelser om i hvilken pinlig forlegenhet vi befinner oss ved at Tyskland ufortrødent fortsetter sine terroristiske bestrebelser mot broderfolkene, mot fanger og gisler, samtidig som det stiller krav til oss om å yte det tjenester, materielle og humanitære, som om ingenting hender i nabolaget, som om inger rop når oss. Vi skal som nöytrale vokte de tyske interessene i overensstemmelse med internasjonal gentlemannskotyme. Vi skal ordne med utveksling av det ene og det andre, slippe igjennom sanitetsforsendelser, befordre sykepersonell, skaffe plass for lasaretttog. I dens en spalten får vårt folk lese om dette - i en annen spalte står det om forholdene ombord på slaveskipet "Westfalen", eller om nye deportasjoner fra danske leire til Tyskland, fangetransporter av åpenbar terror karakter, som har utløst en spontan reaksjon over hele Danmark. Men vi skal bare rolig se på og dele ut våre milde gaver.

Hvorfor ikke gi tyskerne en utvetydig beskjø om at folkerettslig behandling og humanitær bistand må motsvares av i det minste et minimum av imøtekommenhet fra deres side for at disse forbindelser overhodet skal kunne opprettholdes. Dette er, vel og merke, ikke å kjøpe materielle fordeler med humanitære tjenester. Det har overhodet intet med svenske materielle tjenester å gjøre. Hensikten er bare å redde mennesker fra dødelig pine og angst ved å stille den bestemte betingelse at det tyske regimet skal befri dem fra dette før de får benytte svenske jernbaner osv..

Sverige muligheter til å øve trykk er begrenset. Vi må benytte dem som finnes - også de mer uvanlige. Det er en menneskelig linje. Det er også en politisk linje som sikter lengre enn til bare å hunkle seg fram fra uke til uke. WESTFALE OFRENE.

I tillegg til de 32 savnede fra "Westfalen" som tidligere er offentliggjort i den frie presse, kan vi idag bringe navnene på ti til som med sikkerhet er omkommet: Berger, Andersnes, Bonde, 35-40 år, megler; Paul Ths. Danielsen, Oslo, nikkelarb. Randolph Fjermers, Kr. sand S, etterlater seg hustru og to barn, Oivind Fagerli, Sandar, sekretær; Diderich Finne, Oslo, eksportør; Gunnar Gulbrandsen, Aftenposten, Oslo, 40-50 år, hustru og 3 sønner, tobakshandler; Ingvald Husabø, Bergen, ca. 40 år, handelsskoleelev; Otto Michaelsen, Trondheim, ing. Ole Jacob Kielland; Prestrud, Askim.

Vi vil huske disse våre landsmenn, huske dem for det offer de bragte, og vi lover å slåss til siste stund for de samme idealer som dem.

NY UBÅT.

Den kongelige norske marine har nettopp overtatt en ny ubåt. Ved en høytidelighet da det norske flagg ble heist ombord, var kronprins Olav og admiral Danielsen tilstede.